

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ГОТОВНОСТІ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

План

1. Теоретичні аспекти проблеми педагогічної імпровізації вчителя початкової школи.
2. Специфіка педагогічної імпровізації вчителя початкової школи на уроках музичного мистецтва.
3. Передумови (складові елементи) готовності вчителя початкової школи до педагогічної імпровізації на уроках музичного мистецтва.
4. Прийоми, методи і форми роботи з формування у майбутніх учителів початкової школи готовності до педагогічної імпровізації на уроках музичного мистецтва.

Педагогічна діяльність має творчий характер.

Навчально-виховний процес пов'язаний з творчим пошуком, оскільки вчитель має діяти у варіативно-мінливих умовах різноманітних педагогічних ситуаціях, тому він має бути готовим до оперативного розв'язання суперечностей, тобто до *педагогічної імпровізації*.

У навчально – виховному процесі
робота вчителя на уроці музичного
мистецтва часто має заздалегідь
визначений характер.

Тому навіть невеликий
незапланований відступ від плану
уроку є надзвичайно складним.

Специфікою педагогічної
імпровізації вчителя на
уроці музичного
мистецтва є
вільне поєднання різних
видів музично –
виконавської і
мовленнєвої діяльності

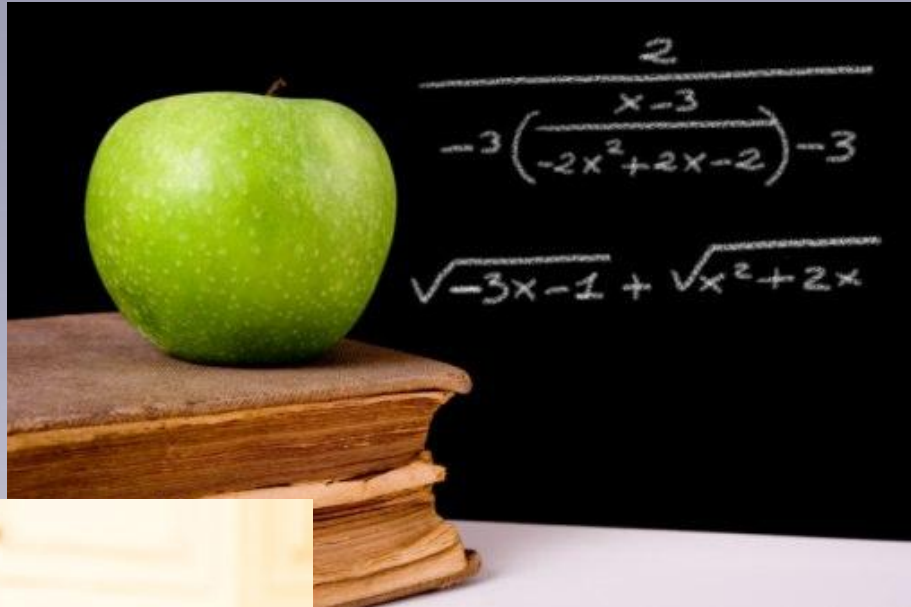
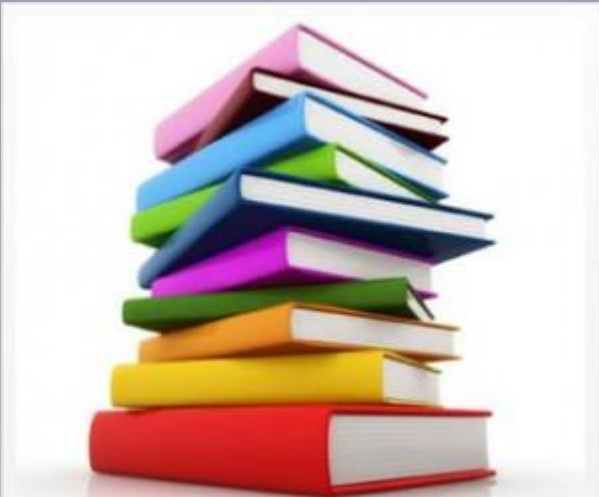
Не завжди вчитель сприймає свою спеціальність комплексно, іноді виражає себе в якійсь одній галузі музично-педагогічної діяльності (наприклад, добре знає історію музики, але посередньо — теорію; уміє співати, але погано володіє інструментом). Така обмеженість **музично-виконавської підготовки** заважає оперативному знаходженню засобів розв'язання суперечностей різноманітних ситуацій уроку музичного мистецтва, ускладнює процес взаємодії "учитель-учні".

Отже, знання, ерудиція, музично – практичні навички є одним із факторів, що створюють передумови готовності до педагогічної імпровізації.

Необхідним складовим елементом педагогічної імпровізації майбутнього вчителя є його *мовлення*. Педагогічна ефективність мовлення вчителя багато в чому залежить від рівня володіння мовою, вміння здійснювати правильний вибір мовних засобів.

Під час педагогічної імпровізації комунікативна поведінка вчителя оцінюється відповідно до того, що і як він говорить, які в нього жести, рухи, вираз обличчя, який підтекст мають його слова, на яку реакцію учнів розраховані.

У реальних ситуаціях мовленнєва сторона педагогічної імпровізації становить складну поліфонію реплік, розповідей, запитань, оціночних суджень, відповідей, зауважень, емоційних реакцій

Обмірковувати не тільки зміст спілкування (про що я буду говорити), а й особливості свого мовлення і комунікативної поведінки (як я буду говорити, які невербальні жести використовувати)

Майбутні вчителі мають виробити в себе звичку звертатися до словників, розвивати увагу до незнайомих слів, потребу запам'ятати, з'ясувати їх значення, ввести у своє мовлення, вивчати досвід мовного спілкування талановитих педагогів.

На заняттях з методики музичного виховання з метою формування комплексу імпровізаційних умінь і навичок доцільно використовувати такі методи роботи, як моделювання, педагогічні ігри, інсценування педагогічних фактів.

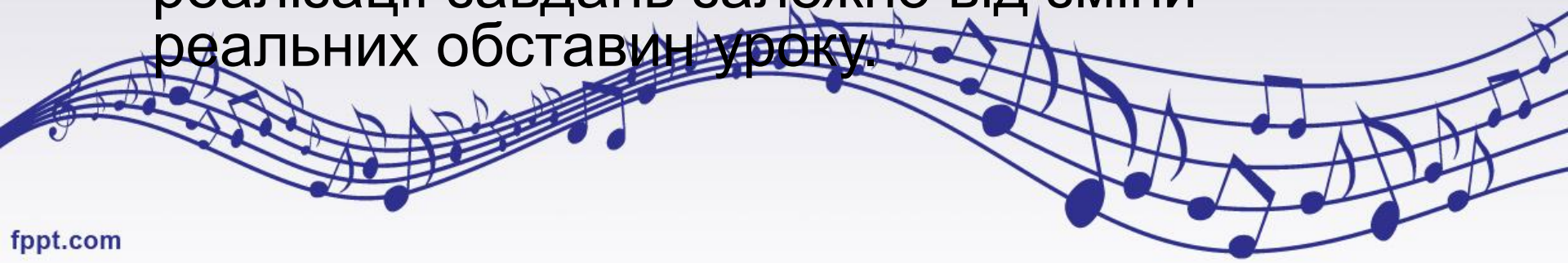
- Під час моделювання **створюються ситуації, максимально наближені до реальної школи**, до несподіваних суперечностей, що з'являються раптово під час проведення уроків, де від учителя вимагається вміння знайти оптимальний засіб вирішення проблеми.
- Це, як показує досвід, є ефективним засобом формування у майбутніх учителів готовності до педагогічної імпровізації та педагогічної майстерності в цілому.

- Дуже корисні **педагогічні ігри**, де кожному відводиться певна роль. Із числа студентів обираються два експерти: перший оцінює змістовність (логіку, аргументацію, новизну, якість мовлення, фантазію тощо); другий оцінює діяльність (емоційність, жвавість, переконаність, винахідливість тощо). Такі заняття дозволяють учасникам гри подивитись на себе з боку, з'ясувати, як сприймаються іншими їхні дії, увійти в роль учителя або учня.

- Формуванню готовності майбутніх учителів до педагогічної імпровізації допомагає **метод саморозвиваючої педагогічної ситуації**. Формулюється певна педагогічна ситуація і розподіляються в ній ролі.
- Починається гра, яка близька до умов педагогічної задачі, а далі вона саморозвивається за допомогою прийому проектування ("якщо б"), який відомий в театральній педагогіці як елемент системи К. С. Станіславського.
- Учитель планує конкретні вправи, завдання, заздалегідь передбачає декілька варіантів реалізації завдань залежно від зміни реальних обставин уроку.

- **Метод інсценування педагогічних фактів, явищ** полягає в тому, що на практичних заняттях з методики музичного виховання студенти розподіляються на мікрогрупи по 4-5 чоловік. За допомогою картки-жереба визначаються завдання на імпровізацію (наприклад, діти попросили вчителя виконати улюблену дитячу пісню; вчитель розраховував на те, що діти швидко запам'ятають мелодію нової пісні, але вийшло навпаки; вчитель планував розучування спокійної, журливої, сумної пісні, а у класі на попередньому уроці пройшли спортивні змагання, які сприяли росту збудженості, емоційності дітей; вчитель планував провести слухання твору Е.Гріга "Пісня Сольвейг", провів цікаву вступну бесіду перед звучанням твору але раптово зламався програвач).

- Педагогічна імпровізація, будучи структурним компонентом педагогічної діяльності, втілює і коригує проект уроку. Завдяки їй вчитель налагоджує контакт з учнями, організовує, спрямовує та контролює навчально-виховний процес.
- Озброєння студентів навичками педагогічної імпровізації дозволяє подолати розгубленість, скутість у складних ситуаціях педагогічного спілкування, сприяє становленню професійної майстерності, розвитку творчої особистості вчителя.

